

Excepto ² tempore, quod edaci locustarum ² pernicio sterilitatis vi-
tium intercessit, sequentis temporis fructus quos tibi juxta præteritam con-
fuetudinem deberi constituit, reddi tibi Præses provincie jubebit.

De fide servanda & confundenda.

19. *Iudem AA. Valerio.*

Circa locationes atque conductions maxime fides & contractus servan-
da est, si ³ nihil specialiter exprimatur contra confuerudinem ⁶ re-
gionis. Quod si ⁷ ali remiserint contra legem contractus atque regionis
confuetudinem pensiones: [hoc] alii præjudicium afferre non potest.

De conductione rei propria.

20. *Iudem AA. Carpophoro.*

Qui rem propriam ⁸ conduxit, existimans alienam, dominium non
transfert, sed inefficacem conductionis contractum facit.

Si alius majorem pensionem aferat.

21. *Iudem AA. & CC. Antonia.*

Si ⁹ oleicerta ¹⁰ ponderatione fructus anni locasti ¹¹: de contractu bona
fide habito, propter hoc solum, quod alter majorem ¹² obtulit pondera-
tionem, recedi non potest.

De operi.

22. *Iudem AA. & CC. Papiniano.*

Si hi contra quos supplices, facta locatione certi temporis, suas tibi loca-
verint ¹³ operas: quatenus bona fides patitur, cœla cognita, competens
judge conventionem servari jubebit.

Si conductor res suam offere dicat.

23. *Iudem AA. & CC. Friso.*

Ad probationem ¹⁴ rei propriæ five defensionem non sufficit locatio ei-
a facta, qui post de domino ceperit contendere: cum insufficiens ¹⁵ domi-
ni proprii, & errantis nullum habeat consensum: sed ex eventu ¹⁶, si vixit
fuerit, contractus locationis non constitutis magis declaratur: nemo enim fi-
bi ¹⁷ jure possessionem mutare potest.

De instrumentis, de hereditibus, & de vidua conductoris.

24. *Iudem AA. & CC. Antonio.*

Contractus locationis conductionisque, non ¹⁸ intervenientibus etiam
instrumentis, ratus habetur: Secundum quod heredes ¹⁹ conductoris,
et si non intervenerint instrumenta, non uxori ²⁰ convenire debet. Sane
de posteriore tempore, quo conductricem ipsam proponis fuisse, adesse fidem
precibus tuis probans, pensiones integras ab ea pete.

De judicio posteriori & possessorio.

25. *Iudem AA. & CC. Epagatho.*

Si quis conductionis titulo agrum, vel aliam quamcumque rem accepit: pos-
sessionem prius ²¹ restituere debet, & tunc de proprietate litigare.

De conductionis fide impleta.

26. *Iudem AA. & CC. Opioni & Hermogeni.*

Si conductionis implefisis fides, ejusdem rei gratia factum instrumentum ²²
evanuit. Quod si quid vestrum in fundo fuit, vel vi ²³ directum est, hoc
restituit vobis Praeses provincie jubebit.

De mercede prærogata.

27. *Iudem AA. & CC. Neroni.*

IId est, deducio. Ponamus primo anno fertilitatem, secundo sterilitatem, tertio paem
sterilitati fuisse. ²⁴ Nonnullus pensionis fit propter edactatem vermarum: ut & gra-
euorum, fluminorum. i. 15. §. 2. ff. ²⁴ Ad locutas illud Amboii 1. aduersus gentes pertinet:
a locutis & muribus arroliorū omnes frugum, & Orpheus de corallis locuens vim ha-
bente servanda tegebit in locis suis. ²⁵ In rebus suis. ²⁶ Canticum 5. ob. 9.
De locutis placet ex hoc Plini 1. c. 19. addere. Deorum, inquit, ita, petitis ea intelligi-
tur. Namque & grandiores cernuntur, & tanto volant pennatum fridore, ut alii alites cer-
nuntur. Iohannes obliuiose suscipiantibus populi, non sicut operantur terras. Suffi-
ciantur quippe vires: & tamquam par sit maria transire, immensos eundem permaneant, di-
fides melibus conteguere, rube multa contadu accessus: omnia vero mortali eridentes &
fores quae techorum, Italian & Africa maxima coorte intellent, sepe populi ad Sibyl-
linam remedia coniungere coniope metu: in Cyrenaica regione lex etiam est, ter anno de-
bellandi eas, prima ope ostendendo, deinde fortum, postrem adstas, defensoris pona con-
stituta in eam qui celi sunt. Etiam Lenno infusa, certa mensura præmit, et quam singuli-
cenciarum ad magnitudines referunt. Gracilis quoque ob id collat. 20. Syn. Basl. 1. 1. 90. l. 13. 15. & 16. 1. de
re militi. Nov. 1. 2. 16. 2. Tim. 2. 1. 16. Ambro. 1. off. 36. Sidon. 1. epif. 18. Vegetius multibus
rentes eum extitit. Noric & in Syria, militari operi coguntur. Tert orbita partibus
gatur id malum. Idem aur. 8. 19. Ne minus, inquit, clara exposita documenta sunt, etiam
ex contendentes animalibus, ut Varro auctor est, a canicula suo in Hispania oppidum:
a Taipis, Thessalia: ab canis civitate in Gallia pulsam: ab locutis in Attica: ex Gyar-
iis, incolas a multis fugatis: in Italia Amyclas a serpentibus deterris. Cittas Cynanom-
ios, Ethiopia, hæc delecta fæcia & scorpionibus & solpugis gente subfusa: & a scorpionis
ab actis Thessalians auctor est. Theophrastus. ²⁷ Conseruato in pensionibus fer-
muntur præsumptio & in tactis semper fluctuant inesse. ²⁸ I. 1. 9. 1. ff. de addit.
Cajusius enim ex Graecis hic legit affirmativa, si specieles, & i. 1. 10. ff. de addit.
vulgarum detinunt animibus. ²⁹ Vero auctor est, a canicula suo in Hispania oppidum:
a Taipis, Thessalia: ab canis civitate in Gallia pulsam: ab locutis in Attica: ex Gyar-
iis, incolas a multis fugatis: in Italia Amyclas a serpentibus deterris. Cittas Cynanom-
ios, Ethiopia, hæc delecta fæcia & scorpionibus & solpugis gente subfusa: & a scorpionis
ab actis Thessalians auctor est. Theophrastus. ³⁰ Conseruato in pensionibus fer-
muntur præsumptio & in tactis semper fluctuant inesse. ³¹ I. 1. 9. 1. ff. de addit.
Non potest aliqui propterea dñe i. 1. 10. ff. de addit.
conducere, quod aliis venit, qui majorum pensionem praedictum se pollicetur. Syn.
Basl. 20. l. 1. 85. ³² Numius tempore non fit locatio, inreces locationis confutare
potest in his, quod pondere constat. ³³ Proprie hominum intelligere cum Cajusio. 8.
ad Afr. fol. 192. & Corras 2. ³⁴ Mæcian. 11. non translatum cum Accusatio, pro in alium
concessibili. ³⁵ Addit. 1. 23. ff. ³⁶ Addit. 1. 14. 5. ³⁷ Addit. 1. 18. supr. de
ret. ³⁸ Interprætatio Leucav. ³⁹ Ins. 1. 1. 10. ff. de addit. editi.
Infectio & error nullum habet confessum. ⁴⁰ Addit. 1. 16. ff. de addit. ⁴¹ Armonni peritos multes illæ magis oportet, quam negotiations, ⁴² Ad quos remittantur. Nov. 116. c. 1.
Ali a respub. milites sequuntur. ⁴³ Ali est, officinam. ⁴⁴ Nemo invitus res
fusus uni tempore & eidem locare cogitur. Gal. ⁴⁵ Fidel tamen urbium casibus quoq; recente
Gomez tom. 2. ref. 11. c. 3. num. 5. & Myngin. cent. 2. ob. 23. & contrarium obtinet jure Ca-
nonico, si primus conductor in scholari. ⁴⁶ I. extr. de locat. & condit. Anf.
Stipulatio hæc permulta est, ne locatori licet fundare alteri relocate quam conductori:
qui stipulatio pollum, ne tuum fundare vendas alteri quam nimis. ⁴⁷ I. 1. 2. ff. de contrah. emp.
conductorem, quod aliis venit, qui majorum pensionem praedictum se pollicetur. ⁴⁸ Hanc confectionem ex Basl. 20. l. 1. 85. ⁴⁹ Reciproco Principis sibi privati mutari
tempus apud autorem Syn. Basl. 20. l. 1. 109. q. 93. ⁵⁰ Ex hoc loco Cajusius probat ædilitionem editum pertinere ad
concessiones. ⁵¹ Qui tam conditorem, & post finium conductionis tempus eam non refutant ante
condemnationem, sed usque ad definitivam sententiam expectant, & rem ipsam reddere &
conclusionem præterea rei prelatore tenentur. Syn. Basl. 1. 9. ff. 2. ⁵² I. 1. 24. ff. ⁵³ rare

De jure emphyteutico.

Si tibi, quæ pro colonis conducti prædi prorogasti ¹, dominus fundi si-
pulanti date sponsporit competens Judex reddi tibi jubebit: Nam si ²
conventio placiti fine stetit: ex nudo ³ pacto, perspicis actionem jure nostro
nalcii non posse.

De dolo, custodia, & cafa.

28. *Iudem AA. & CC. eidem Neroni.*

Njudicio tam locati quam conducti, dum ⁴, & custodiā, non etiam
casum ⁵, cui ⁶ rei non potest, venire constat.

De adiutori a conductore destruttis.

29. *Iudem AA. & CC. Julianus.*

Cum conductorem adiutoria, quæ suscepit integræ destrutis ⁷ proponis,
hæc etiam heredes ⁸ eius Provincia infaurare, adiutoriorum inter vos
habita ratione jubebit.

De curialibus.

30. *Imp. THEOD. & VALENT. AA. Florentio PP.*

Curius ⁹, neque procurator ¹⁰ neque conductor ¹¹ alienarum ¹² re-
rum, nec fidejusor, aut mandator conductoris existat: alioquin nullam
obligationem neque locatori, neque conductori ex hujusmodi contractu
competere sancimus.

De militibus.

31. *Imp. LEO A. Alpæri Magistro militum.*

Milites ¹³ nostros alienarum rerum conductores, seu procuratores ¹⁴,
aut fidejusor, vel mandatores conductorum fieri prohibemus: ne,
omni armorum usu, ad opus rurestrum ¹⁵ se conferant, & vicini graves
presumptione cinguli militaris existant. Armis ¹⁶ autem, non privat
negotios occupant: ut numeris, & ¹⁷ signis suis jugiter inherentes Rem-
publicam, a ¹⁸ qua aluntur, ab omni bellorum necessitate defendant.

*Dominus, finita locatione priori, potest rem alteri, nec potest primus secundo
conductor molestat, vel item inferre. Salic.*

32. *Imp. ZENO A. Adamantio PP.*

Nec cui liceat, qui aliquam domum alienam, vel locum, aut erga-
rium ¹⁹ nomine conductionis accepit, alteri qui post eum domini voluntate
ad eandem conductionem accedit, item inferre, quasi rem illicitam,
aut agenti damnifici tentaverit: sed patre facultatem ²⁰ dominis domos
[suis] vel ergasteria, vel loca cui voluntate locandi: ipsi nihilominus qui
conduxit, ab omni super hoc molleitia liberis conservandis: nisi ²¹ forte
conduxit per scripturam specialiter inita cum dominis, vel his qui postea con-
duxerint, legibus videlicet cognita, agentis intentionibus suffragentur.

*Quod si quis hujusmodi controverba faciat, laudandus magis quam vituperandus in-
telligatur: pœna, quam contra milites nostrorum præceptorum contempro-
res, & ipsos qui eis conductiones rerum ad pertinentem permisérunt, statui-
mus, in futuris causis obtinente.*

35. *Imp. JUSTIN. A. ad Senatum.*

Licet retro Principes multa de militibus ²² qui alienas possessiones, vel
contrahentium partes super omnibus vel etiam fortuitis casibus, passionibus,
scriptura ²³ interveniente habitis, pluerint, firma illibataque perpetua
stabilitate modis omniibus debeat custodi: ita ut si interdum ea quæ fortuitis casibus
emiserit clades que proflus etiam ipsius rei quæ per emphy-
teutinum dæta est, faciat interitum: hoc non emphyteuticario, cui nihil reli-
quum permaneat, sed rei domino, qui quod fatalitate ingrebat etiam nullo
intercedente contractu habitus fuerat, impetreret. Si vero particulare ²⁴
vel aliud lege contingat damnum ²⁵ ex quo non ipsa rei penitus ²⁶ debatur
substantia: hoc emphyteuticarius suis partibus non dubitet adscriendum.

*Patra emphyteutica servanda sunt: quibus cestantibus, servanda est natura ca-
tratus. Bald.*

2. *Imp. JUSTINIAN. A. Demodoni PP.*

In emphyteuticarii contractibus fancimus, siquidem aliquæ pastiones ²⁷
in emphyteuticis instrumentis fuerint concipiæ: easdem & in omnibus
alii capitulis observari, & de rejectione ejus qui emphyteutin sanccepit, si lo-
cutione pœnæ non pœnit.

Tum autem nihil super hoc capitulu fuerit pactum, sed per rotum trien-
nium ²⁸ neque pecunias solvere ²⁹, neque apochas domino tributorum
reddiderit: volenti ejicere eum a prædictis emphyteuticariis repelleret, nulla
ei in posterum allegatione nomine meliorationis ³⁰, vel eorum quæ emphy-
teuticarii repelleret, vel poena opponenda: sed omnimodo eo (si ³¹ dominus volu-
teret) repellendo ³², neque præterente quod non est super hac causa in-
quietus: cum neminem oportet conventionem, vel admonitionem ex-
pectare, sed ulterius offerre, & debitum spontanea voluntate perfolvere,
secundum quod & anteriori lege nostri nominis generaliter cautum est.

In autem ex hac causa dominis facultas oritur emphyteutis fu-
turus, & redditum ³³ minime ³⁴ velut sanccepit ut ex hujusmodi machina-
tione triennio elapsu, sua jure qui emphyteutin sanccepit, cadat ³⁵: licet
nam si concedimus attestatio pœnitentia, pecunias offerre ³⁶, hisque ob-
stat, & secundum legem depositis, minime dejectionis timere periculum.

*Emphyteuta potest res suam vendere vel non, secundum tenorem patrum, cestente
autem super hoc patrum, dominus est requirendus, an velut entre pro tali patre, quod ab
alo inventur, & expectandus est per ducentes. Bald.*

3. *Idem A. Juliano PP.*

Cum dubitabatur, utrum emphyteuta debet cum domini voluntate suas
emphyteuticarum, quæ Graeco vocabulo *ιανωγεια* dicuntur, alienare, vel
ius emphyteuticum in alium transferre, an ejus expectare consentim ³⁷: Sanc-
tus, si quidem emphyteuticarum instrumentum super hoc [casu] aliquas
pœnitentias habeat, eas observari. **T**um autem nullo modo hujusmodi

I 1. 10. in pr. J. unde vi. 2. 1. 31. 5. ed. **3** Militibus fordiis est possidendum alieni
locatione. **4** Militia studium publicum. **5** Armorum atrocitas non ostendenda
in vicinis, sed in hostiis. **6** Milites qui. **7** Schola sunt uniuersit. vide: Festi-
tum tres: agendum in rebus, armaturam seniorum, armaturam juniorum, Gentilium senio-
rum, Gentilium juniorum: Scutariorum sagittariorum, Scutariorum cibalaniorum: Fabrica-
rii. Notitia imperii. **8** Scholaris sub primiceris scholarum. **9** Auxilia federati-
orum condicentes alienam possidendum. **10** Federati sunt sub optionibus. vide Nov. 1. 16. **11** Penna militi-
um: **12** Ex parte paginæ fieri, ex decorato inta-
cto. <b